

INFORMACJA DODATKOWA

I.	Wprowadzenie do sprawozdania finansowego, obejmuje w szczególności:
1.	
1.1	nazwę jednostki
	GMINA NARUSZEWO
1.2	siedzibę jednostki
	NARUSZEWO 19A
1.3	adres jednostki
	NARUSZEWO 19A , 09-152 NARUSZEWO
1.4	podstawowy przedmiot działalności jednostki
	Zaspokojenie zbiorowych potrzeb należy do zadań własnych gminy. Zadania własne obejmują sprawy: 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 2) gminnych dróg, ulic mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego; 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymanie czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz; 4) działalności w zakresie telekomunikacji; 5) lokalnego transportu zbiorowego; 6) ochrony zdrowia; 7) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; 8) gminnego budownictwa mieszkaniowego; 9) edukacji publicznej; 10) kultury w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 11) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych; 12) targowisk i hal targowych; 13) zieleni gminnej i zadrzewień; 14) cmentarzy gminnych; 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego; 16) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych; 17) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej; 18) wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej; 19) promocji gminy; 20) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; 21) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.
2.	wskazanie okresu objętego sprawozdaniem
	01.01.2023-31.12.2023
3.	wskazanie, że sprawozdanie finansowe zawiera dane łączne, jeżeli w skład jednostki nadrzędnej lub jednostki samorządu terytorialnego wchodzi jednostki sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe
	SPRAWOZDANIE ŁĄCZNE
4.	omówienie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, w tym metod wyceny aktywów i pasywów (także amortyzacji)
	Aktywa i pasywa wyceniane są według zasad określonych w ustawie o rachunkowości z uwzględnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych i rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planu kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Księgi rachunkowe prowadzone są przy użyciu komputera. Podstawą zapisów zdarzeń gospodarczych na kontach księgi głównej i ksiąg pomocniczych były sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno - rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty dowody księgowe . Aktywa i pasywa zostały wycenione zgodnie z obowiązującymi nadrzędnymi zasadami rachunkowości. Wyceny aktywów i pasywów: 1. Wartości niematerialne i prawne stanowią w jednostce licencje na programy komputerowe ujmowane w księgach rachunkowych w cenach zakupu. Na dzień bilansowy wartości niematerialne i prawne wycenia się w wartości początkowej pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne.

	2. Za środki trwałe uważa się rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne i zdatne do użytku, przeznaczone do używania na własne potrzeby jednostki nad którymi ta jednostka sprawuje kontrolę. Podstawowe środki trwałe finansuje się ze środków na inwestycje. Umarzane są (za wyjątkiem gruntów) metodą liniową według stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych. Odpisów umorzeniowych dokonuje się począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do użytkowania. W jednostce przyjęto metodę liniową dla wszystkich środków trwałych. Dla żadnych środków trwałych nie dokonuje się odpisów z tytułu trwałej utraty wartości. Środki trwałe o wartości poniżej 10 000 zł umarza się w 100% pod datą przyjęcia do użytkowania. Ponadto w pełnej wysokości poprzez spisanie w koszty w miesiącu przyjęcia do używania umorzeniu podlegają meble i dywany. Pozostałe środki trwałe finansowane są ze środków na wydatki bieżące. Środki trwałe w księgach rachunkowych ujmuje się: - w przypadku zakupu – wg ceny nabycia lub ceny zakupu, - w przypadku ujawnienia w trakcie inwentaryzacji – wg posiadanych dokumentów z uwzględnieniem zużycia, a w przypadku ich braku wg wartości godziwej, - w przypadku darowizny lub spadku – wg wartości godziwej z dnia otrzymania lub wartości określonej w umowie przekazania. - w przypadku otrzymania w sposób nieodpłatny od Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego - w wysokości określonej w decyzji o przekazaniu. Na dzień bilansowy środki trwałe wycenia się w wartości netto, tj. z uwzględnieniem odpisów umorzeniowych ustalonych na dzień bilansowy. Środki trwałe ewidencjonowane są w podziale na : - podstawowe środki trwałe na koncie 011 „Środki trwałe”, - pozostałe środki trwałe na koncie 013 „Pozostałe środki trwałe w użytkowaniu”. W sprawozdaniu finansowym wartość środków trwałych podano w kwocie netto tj. pomniejszone o dokonane umorzenie.
5.	inne informacje
	BRAK
II.	Dodatkowe informacje i objaśnienia obejmują w szczególności:
1.	
1.1.	szczegółowy zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, zwiększenia i zmniejszenia z tytułu: aktualizacji wartości, nabycia, rozchodu, przemieszczenia wewnętrznego oraz stan końcowy, a dla majątku amortyzowanego – podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji lub umorzenia
	Zakres zmian wartości grup rodzajowych środków trwałych: 1. <i>Wartości niematerialne i prawne</i> - stan na początek roku 284 616,64 zł , zwiększenia 44 720,06 zł, stan na koniec roku obrotowego 329 336,70 zł. 2. <i>Środki trwałe</i> - stan na początek roku 80 451 009,98 zł, zwiększenia 8 233 739,60 zł, zmniejszenia 176 269,94 zł, stan na koniec roku obrotowego 88 508 479,64 zł w tym: - <i>grunty</i> - stan na początek roku 15 385 771,49 zł, zwiększenia – 40 377,20 zł, stan na koniec roku obrotowego 15 426 148,69 zł - <i>budynki i lokale</i> - stan na początek roku 14 437 753,70 zł, zwiększenia 106 475,00 zł, zmniejszenia 39 580,00 zł, stan na koniec roku obrotowego 14 504 648,70 zł - <i>obiekty inżynierii lądowej i wodnej</i> - stan na początek roku 46 819 166,42 zł, zwiększenia 7 621 187,11 zł, stan na koniec roku obrotowego 54 440 353,53 zł - <i>kotły i maszyny energetyczne</i> – zwiększenia 80 105,00 zł, stan na koniec roku 80 105,00 zł - <i>maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania</i> - stan na początek roku 743 319,93 zł, zwiększenia 10 824,00 zł, zmniejszenia 94 953,94 zł, stan na koniec roku obrotowego wynosi 659 189,99 zł - <i>maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne</i> - stan na początek roku 216 638,15 zł, zwiększenia 16 499,99 zł, stan na koniec roku wynosi 233 138,14 zł - <i>środki transportu</i> - stan na początek roku 2 097 824,75 zł, zmniejszenia 3 548,00 zł, stan na koniec roku wynosi 2 094 276,75 zł - <i>urządzenia techniczne</i> - stan na początek roku 52 345,00 zł, zwiększenia 19 000,00 zł, zmniejszenia 19 000,00 zł, stan na koniec roku wynosi 52 345,00 zł

	- narzędzia przyrządy, ruchomości i wyposażenie gdzie indziej niesklasyfikowane - stan na początek roku 698 190,54 zł, zwiększenia 339 271,30 zł, zmniejszenia 19 188,00 zł, stan na koniec roku obrotowego 1 018 273,84 zł. 3. Pozostałe środki trwałe - stan na początek roku 3 893 524,64 zł, zwiększenia 359 628,65 zł, zmniejszenia 22 284,50 zł, stan na koniec roku obrotowego 4 230 868,79 zł. Zakres zmian wartości umorzenia środków trwałych 1. Umorzenia wartości niematerialne i prawne – wartość umorzenia na początek roku 284 616,64 zł zwiększenia 44 720,06 zł, stan na koniec roku obrotowego 329 336,70 zł. 2. Umorzenia środków trwałych - stan na początek roku 27 220 629,52 zł, zwiększenia 2 819 137,86 zł, zmniejszenia 115 226,19 zł, stan na koniec roku obrotowego 29 924 541,19 zł w tym umorzenia: - budynki i lokale – wartość umorzenia na początek roku 4 051 911,86 zł zwiększenia 328 233,35 zł, zmniejszenia 4 796,70 zł, stan na koniec roku obrotowego 4 375 348,51 zł - obiekty inżynierii lądowej i wodnej – wartość umorzenia na początek roku 20 947 047,57 zł, zwiększenia 2 131 885,73 zł, stan na koniec roku obrotowego 23 078 933,30 zł - kotły i maszyny energetyczne – zwiększenia 7 476,47 zł, stan na koniec roku 7 476,47 zł - maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania - wartość umorzenia na początek roku 596 005,03 zł, zwiększenia 61 722,80 zł, zmniejszenia 106 161,94 zł, stan na koniec roku 551 565,89 zł - maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne- wartość umorzenia na początek roku 89 335,35 zł, zwiększenia 25 865,28 zł, stan na koniec roku obrotowego 115 200,63 zł - środki transportu - wartość umorzenia na początek roku 1 414 041,49 zł, zwiększenia 191 316,94 zł, zmniejszenia 3 548,00 zł, stan na koniec roku obrotowego 1 601 810,43 zł - urządzenia techniczne – zwiększenia 20 935,51 zł, zwiększenia 6 314,50 zł, stan na koniec roku 27 250,01 zł - narzędzia przyrządy, ruchomości i wyposażenie gdzie indziej niesklasyfikowane - stan na początek roku 101 352,71 zł, zwiększenia 66 322,79 zł, zmniejszenia 719,55 zł, stan na koniec roku obrotowego 166 955,95 zł. 3. Umorzenia pozostałych środków trwałych - stan na początek roku 3 893 524,64 zł, zwiększenia 336 856,01 zł, zmniejszenia 22 284,50 zł, stan na koniec roku obrotowego 4 230 868,79 zł.
1.2.	aktualną wartość rynkową środków trwałych, w tym dóbr kultury – o ile jednostka dysponuje takimi informacjami
	BRAK DANYCH
1.3.	kwotę dokonanych w trakcie roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość aktywów trwałych odrębnie dla długoterminowych aktywów niefinansowych oraz długoterminowych aktywów finansowych
	BRAK
1.4.	wartość gruntów użytkowanych wieczysto
	Powierzchnia gruntów stanowiących własność Gminy Naruszewo przekazana w użytkowanie wieczyste innym podmiotom wynosi 6,608 ha na kwotę 483 248,00 zł
1.5.	wartość nieamortyzowanych lub nieumarzanych przez jednostkę środków trwałych, używanych na podstawie umów najmu, dzierżawy i innych umów, w tym z tytułu umów leasingu
	Wartość środków trwałych używanych na podstawie umów - 5 703,89 zł
1.6.	liczbę oraz wartość posiadanych papierów wartościowych, w tym akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych
	Mazowiecki Bank Spółdzielczy w Łomiankach – wartość udziałów 1 500,00 zł.
1.7.	dane o odpisach aktualizujących wartość należności, ze wskazaniem stanu na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem należności finansowych jednostek samorządu terytorialnego (stan pożyczek zagrożonych)
	Stan na początek roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu odsetek od zaległości podatkowych – 148 265,56 zł, zwiększenia – 67 590,36 zł, stan na koniec roku 215 855,92 zł. Stan na początek roku obrotowego odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu należności alimentacyjnych – 1 086 861,28 zł, zwiększenia – 70 261,88 zł, stan na koniec roku 1 157 123,16 zł
1.8.	dane o stanie rezerw według celu ich utworzenia na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie końcowym
	BRAK
1.9.	podział zobowiązań długoterminowych według pozycji bilansu o pozostałym od dnia bilansowego, przewidywanym umową lub wynikającym z innego tytułu prawnego, okresie spłaty:

a)	powyżej 1 roku do 3 lat
	BRAK
b)	powyżej 3 do 5 lat
	BRAK
c)	powyżej 5 lat
	BRAK
1.10.	kwotę zobowiązań w sytuacji gdy jednostka kwalifikuje umowy leasingu zgodnie z przepisami podatkowymi (leasing operacyjny), a według przepisów o rachunkowości byłby to leasing finansowy lub zwrotny z podziałem na kwotę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego lub leasingu zwrotnego
	NIE DOTYCZY
1.11.	łącną kwotę zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki ze wskazaniem charakteru i formy tych zabezpieczeń
	NIE DOTYCZY
1.12.	łącną kwotę zobowiązań warunkowych, w tym również udzielonych przez jednostkę gwarancji i poręczeń, także wekslowych, niewykazanych w bilansie, ze wskazaniem zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostki oraz charakteru i formy tych zabezpieczeń
	BRAK
1.13.	wykaz istotnych pozycji czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych, w tym kwotę czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów stanowiących różnicę między wartością otrzymanych finansowych składników aktywów a zobowiązaniem zapłaty za nie
	BRAK
1.14.	łącną kwotę otrzymanych przez jednostkę gwarancji i poręczeń niewykazanych w bilansie
	68 908,13 zł
1.15.	kwotę wypłaconych środków pieniężnych na świadczenia pracownicze
	- ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop – 9 351,41 zł - nagrody jubileuszowe – 213 823,95 zł - odprawy emerytalne - 249 121,53 zł - inne świadczenia - 15 186,76 zł
1.16.	inne informacje
	BRAK
2.	
2.1.	wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów
	NIE DOTYCZY
2.2.	koszt wytworzenia środków trwałych w budowie, w tym odsetki oraz różnice kursowe, które powiększyły koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w roku obrotowym
	Koszt wytworzenia środków trwałych w budowie w 2023 roku – 1 728 998,57 zł
2.3.	kwotę i charakter poszczególnych pozycji przychodów lub kosztów o nadzwyczajnej wartości lub które wystąpiły incydentalnie
	NIE DOTYCZY
2.4.	informację o kwocie należności z tytułu podatków realizowanych przez organy podatkowe podległe ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych wykazywanych w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych
	NIE DOTYCZY
2.5.	inne informacje
	BRAK
3.	Inne informacje niż wymienione powyżej, jeżeli mogłyby w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki
	BRAK